

GOUVERNEMENT DE LA
NOUVELLE
CALÉDONIE

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

A'JIË

PÈCI

VÈKI PÂRÂ NÉPANÖRÖ

RENTRÉE 2019

Pevaa mâ nyanya

Pèci-a radè mwâyupèci pè kariři 3° na e wè na nââbé-vi, ré bafi xi-e wè ké pèrivèa e ké pè vâfâ e nô rô ké pè bwiři ka e mâ ké yè viru e rô mwâyupèci tō Kaledōni.

Ūfū ké tawai xe-ve, ké pè bwiři ka e na yè da mi xè rô mwâyupèci. Nêfê-ve pevaa mâ nyanya wè rha kââ ka dô kââ wè gève ré nââ, tèi bōři, ké tōrhūu xe-ve rô wakè, rô kaa wakè, pâfâ wakè, mâ môfū.

Na yè pètōi-ve ké nââbé-ve cèki gève pâři ké tōrhūu e ké vâfâ i pâfâ pèci cèki gève nââbé oyaři xe-ve rô mwâyupèci pè kariři 3e, ké yè pè bwiři wèyè ka e vèki-e rô mwâyupèci liyîé. Na mi cèki nââ bafee bōři nô ré céfé nââ na pâfâ kâmō ré kaavūu mwâyupèci mâ kâmō ka psychologue mi xè éducation national (PSY EN) xè mwâyupèci kolèyi ra Mwâ ka pè vâfâ pâfâ Nô mâ pè Bwiři e nô (CIO).

Gève pâři bafee ké tōrhūu pèci-a « Radè mwâyupèci pè kariři 3° » ré yè vi wii yè pâfâ oyaři ré tō léwé mwâyupèci pubilike mâ pirivé.

Pèci-a wè yè pâři ké tōrhūu bafee rô pâfâ mēfê a' a'jië, drehu, nengone mâ païci.

Gèvé tânéxâi êfê pèci-a na yè mâ nââ yè-ve pâfâ vitânéxâi ka e rô ké pè vâfâ e pâfâ pèci rô ké pè bwiři ka e tèi nédō né mwâyupèci pè kariři 3°.

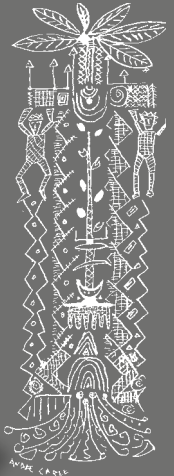
Jean-Charles Ringard
Kâmō viyi-rèkitère xè Kaledōni
Kaavūu pâfâ mwâyupèci

Radè mwâyupèci pè kariři

3e

KÉ PÈ BWIŘI KA E, KÉ YÈ VIRU

AFFELNET LYCÉE - PALIER 3^e
AFFELNET MWÂYUPÈCI LIYIÉ - ÉKAŘAÉ MWÂYUPÈCI PÈ KARIŘI 3^e

RHA WAKÈ... RHA WÈYÈ... PÂRÂ KAVÈÈ

KALÉDŌNI

Ké pè bwîri ka e na ki gè mi ké tò mwâyupèci pè kariîri 3^e

- Ké pè bwîri ka e vèki nya, gö yè vi na ka mètè nò ka e vèki nya rō wè ? 3
- Pâfâ wêyê ré gè pâfi ké pè bwîri radè mwâyupèci pè kariîri 3e 3
- Ké pè bwîri ka e mâ ké viru : jaè ré pâfi ké viru rō-i ? 4
- Ké pè bwîri ka e : pâfâ ékafaé ka dô kââ 4
 - Ki mâ a'yè kōmiyiô né pè a'yè
 - Ké tōxafa oyaîi rō mwâyupèci xi-e
 - Pâfâ kaa cuè rō mwâ kaa kuû âtèrina
- Pâfâ nédaa ne ké pè bwîri ka e i mwâyupèci pè kariîri 3e 5

Ké vâfâ i ké viru rō mwâyupèci liyîé : AFFELNET ékafaé mwâyupèci pè kariîri 3^e

- Pâfâ kââ ré waa cèki mâ pè-i ru rō léwé 6
- Pâfâ nô pè yexèwè ké viru 7
- Ké yu néé-ré vèki ké yè viru rō rha mwâyupèci 7

Ké viru rō rha mwâyupèci yénérale mâ ké viru rō rha mwâyupèci tékinoloyike (2de GT): 8

- Pâfâ vi a'pâgüfû vèki ké yè rhî e (EE) 8
- Pâfâ mwâyupèci eropéène 9

Ké viru rō mwâyupèci porovéyiônèle 10

- Pâfâ vi bafi vèki pâfâ vi a'pâgüfû 11

Kétöné pâfâ êê ka da virù 11

- Oyaîi ka mi xè dèxâ mwâ ka da virù
- Vi a'pâgüfû ka da mi xè mwâyupèci akadémi
- Ké vi tée na ka a'pâgüfû tè tò xè-ria né mââyöô i mwâyupèci

Pè nââbé vi a'pâgüfû xe-ve 12

Kâmô kaavû pèci : Kâmô viyi-rèkitère, kâmô kaavû pâfâ vi a'pâgüfû tò Kalédôni, loane - Charles Ringart-Flament. Ké waa mâ ké yu : Saio, IEN-IO, loane-Paulo Aygalenq, kaavû wakè Zhor Gable, COP Aurélien Vandrisse, Marie-Noëlle Blanck mâ Malika Boualam.. Ka waa i : Pro Création. Pugwè : ALK Prosper Poédi. Impression : Ka yaxai : kaavû pâfâ kaa rhōwō, i êê yêrè mâ pâfâ wêyê i Gavana xè Kalédoni.

Ké pè bwiñi ka e rèi mwâyupèci pè kariñi 3^e

Oyañi xe-ve na tò mwâyupèci pè kariñi. Mwâyupèci-ré na dö kââ vèki oyañi, cèki viru rò mwâyupèci liyíé.

Ké pè bwiñi ka e vèki nya, gö yè vi na wè na ka mèyè nô ?

Ki gève kâvètövâ ké yè pè bwiñi ka e vèki oyañi xe-ve, gève pâñi ké vijavirù ma tèvè vèñi rha kâmö ré kaavûû mwâyupèci vèñi kâmö ré psychologue xè léducation nationale (PSY EN) mâ tò pâñâ **vikávèâi ré yé nââ pâñâ nô** ré na kâvètövâ na mwâyupèci.

Kâmö ré Psychologue xè léducation nationale (PSY EN) na pâñi ké nââbé-ve cèki gève pè bwiñi ka e vèki oyañi xe-ve tè waatòrhûû kétóné, mâ pâñâ vibañi xi-e, mâ pâñâ e xi-e, mâ pâñâ pèci xi-e, böñi. Na pâñi ké, nââ rha pèci pè èrèwaa na ki tânéxâi êñé na dö kââ vèki ké yè pè bwiñi ka e vèki oyañi xe-ve.

Gève pâñi ké vi na :

Kaa vi pè Nô mâ ka Pè bwiñi e tò Numéa néé-é na (CIO), gève pâñi ké mi na ka pwañi-ré tâyè ra rhaaxâ né **pâñâ mwâ xi-e**¹

(na ki gève a'yè-fé rò), cèki gève vijavirù vèñi rha COP ra na cñi-e na ki gève vi na ka tòrhûû pâñâ pèci (pâñâ wakè, pâñâ vi a'pâgürü, pâñâ mwâyupèci, böñi.) waa pâñâ vi mèyè rò àtèrinète.

Gève pâñi ké vi na **yiti i Onisep : www.onisep.fr**. cèki gève vi na ka mèyè pâñâ nô rò rha wakè, rha vi a'pâgürü ra rha mwâyupèci.

Pèci vèki Kalédöni « radè mwâyupèci pè kariñi 3e» ré na waa na SAIO xè Viyi-Rèkitor, yè wii rò pâñâ mwâyupèci na kâmö ré kaavûû mwâyupèci yè rha pâñâ oyañi mi xè mwâyupèci pè kariñi 3e, na tò léwé na pâñâ vi a'pâgürü ré yé nââ köiwaa pâñâ wakè mâ pâñâ mwâyupèci xè Kalédöni...mâ böñi tèé bafee.

→ Pâñâ ka vi pè nô tò pèci pâñâ rô mâ kaañu 12

Pâñâ ékañé ka yè pè bwiñi ka e radè mwâyupèci pè kariñi 3e :

¹ Koné, Poindimié, La Foa, Lifou

Ké pè bwiñi ka e mâ ké viru : jaè ré pâñi ké tò-i ?

Céfé tò léwé ké pè bwiñi ka e mâ ké viru e na ka pòfò kâmö :

- Oyañi mâ népanöřö xi-e.
- Pâfâ kâmö ré tò léwé mwâyupèci, kâmö ré kaavûú mwâyupèci, kâmö ré pè bwiñi wêyê ka e, kâmö ré tâñi mwâyupèci. Céfé pè mi pâfâ nô, pâfâ nô ka e, céfé nââbé, mâ na bafee pâfâ vitânéxâi xé-ré rō pâfâ vi èrèwaa ka e ké yè pè bwiñi rēi pâfâ vijavirù i pâfâ mwâyupèci.
- Yiyi-rèkitora, aè ka dö kââ wè CIO.

Ké pè bwiñi ka e : pâfâ ékařaé ka dö kââ

Pâfâ vijavirù i pâfâ kâmö ré tò némèè pâfâ mwâyupèci wè pâfâ ékařaé ka dö kââ cèki nââbé-ve ké tânéxâi e mâ pètòmâ ké pè bwiñi wêyê ka e vèñi oyañi xe-ve.

Tò ékařaé-ré, **pèci né « vi tëvè »**, ré yè èrèwaa yè-ve ké yè yu rō-i rēi pâfâ ékařaé- vi ka dö kââ, na waa cèki mâ nââ rha kaa vi tëvè rō pwařa népanöřö mâ mwâyupèci cèki pèrivèa e pâfâ vi bañi mâ pâfâ nô ré tò léwé.

Ki mâ a'yè kōmiyō né pè a'yè

Na ki da e yè oyañi mâ népanöřö xi-e na vitânéxâi i vi tëvè i pâfâ kâmö ré tò némèè mwâyupèci rēi pè kariři 3e vañi né gowé nédö, **na wii na rha vijavirù mâ vi tëvè vèři kâmö kaavûú mwâyupèci**. Kōiwa vi tëvè-ré, é yu nô ré é pè bwiñi yè népanöřö.

Na ki da mâ kuřu e na nô radè ké vijavirù xé-ré, népanöřö na pâñi ké a'yè, baayè kariři nédaa radè ké é yu nô ré tù mâ èřèvèa' yè kâmö ré kaavûú mwâyupèci.

Ki mâ pâñi ké cèi, é pâñi ké a'yè rō :

- 1-Rha vi bañi ré tò pèci né vi tëvè i mwâyupèci pè kariři 3e : na da pâñi ké waa tëè dèxâ vi bañi né ké yè pè bwiñi ka e.
- 2-Rha vi bañi rō : na da pâñi ké waa tëè rha vi a'yè rō kaafu 2 vi bañi.

Na ki wè cowa na pè kariři 3 nédaa, céfé yè da pâñi ké törhûú tëè pèci-ré na kōmiyō pè a'yè.

Pevaa mâ nyanya mâ/ra oyañi ka wè kau, vèři oyañi ka mi ké dowâ (vèři pâřâ kâmö ré waatörhûú-é), céfé pâñi ké viru mâ tò kōmiyō mâ é pâñi ké pwèřé-ré. Yè böři yu rha pèci yè kâmö kaavûú kōmiyō.

Nô ré tù mi xè kōmiyō pè a'yè na tò au. Na mâ èřè na kâmö kaavûú mwâyupèci yè pâřâ népanöřö nô-ré rēi nédaa radè kōmiyō-ré.

Ké töxařa oyañi rō mwâyupèci xi-e

Yè pâñi ké töxařa oyañi rō mwâyupèci xi-e vèki rha nédö tëè rō na ki cuřu da vi pwèřé-fu na kâmö kaavûú mwâyupèci mâ pâřâ kâmö ré waatörhûú oyañi-ré na ki céfé da cèi vitânéxâi ré céfé bañi. Céfé yè pèëři népanöřö radè ké vi tëvè vèři Kâmö kaavûú mwâyupèci aè bafee rēi nédèè kōmiyō pè a'yè.

▲ *Waatörhûú kwa yè pè virù vèři ké da vi rua na mwâyupèci ka tò xè-rua.*

mââyö D331-62 xè pèci mi xè ka waa vi a'pâgûřü na èřè :

« (...) Na ki wii na pâřâ bwèèpè i oyañi rō ké yè a'pâgûřü, é böři kâvètövä rha pè wakè pè nââbé-ré (...) na ki pè nââbé oyañi rō mwâyupèci (...) na da väřä e rō oyañi-ré bwèèpè (...) na pâñi ké waa ké da vi rua rō dèxâ mwâyupèci na kaavûú mwâyupèci rēi léé nédö. Yè waa ûřü-ré na ki mâ wè tëvè vèři oyañi mâ pâřâ kâmö ré tâñi-e (...) mâ radè na ki wè nââ nô xi-e na pâřâ kâmö ré tò némèè mwâyupèci (...). Na böři yu na kaavûú mwâyupèci rō rha pèci ké da vi rua i oyañi rō dèxâ mwâyupèci (...). Céfé pâñi ké tëvè tëè rō nô i kaavûú mwâyupèci (...) »

Na ki oyañi xe-ve ké tò rha mwâyupèci ka pìrivè vèři rha mââyö, gève yè tëvè vèři DDEC, ASEE ra FELP kōiwa mwâyupèci i oyañi xe-ve.

Pâfâ nédaa né ké pè bwiři ka e i mwâyupèci pè kariři 3^e

2 ^e trimestre	Yüté	Vitânéxâi ré gèré baři pè bwiři ka e	Oyaři mâ népanöfö xi-e céfé nââ vitânéxâi xé-fé köiwaa pâfâ wêyè ré céfé baři pè bwiři ka e vèki oyaři xé-fé radè mwâyupèci pè kariři 3 ^e rö pèci né vi tëvè ré na wii na kâmö ré kaavûu mwâyupèci. Ékafaé ka baayè né vi tëvè i népanöfö mâ mwâyupèci.
	Uuti	Pâfâ nô mâ vi baři i pâfâ kâmö ré tō némèè mwâyupèci i oyaři.	Köiwaa pâfâ vitânéxâi né ké pè bwiři ka e ré na tânéxâi na oyaři mâ népanöfö xi-e, pâfâ kâmö tō némèè mwâyupèci céfé nââ rha NÔ KA E KA É PÈ BWIRI ka da tō au.
3 ^e trimestre	Ökétöobe	Ké pè bwiři ka e	Oyaři mâ népanöfö xi-e céfé êfê vitânéxâi xé-fé rö : → pèci né vi tëvè köiwaa pâfâ ékafaé ké yè pè bwiři ka e : - 2 ^{de} mwâyupèci yénérâle tékinoloyike, - 2 ^{de} mwâyupèci porovéyiônèle, - 1 ^{re} nédö né mwâyupèci CAP. → Pèci né vi baři AFFELNET mwâyupèci liyié ékafaé mwâyupèci pè kariři 3e ré waa cèki pèrivèa e pâfâ vi baři ké viru : pâfâ mwâyupèci mâ pâfâ vi a'pâgüfû ka dôwöö (EE) ra pâfâ ékafaé ré gèré baři yè-é.
	Nöyabe	Nô i pâfâ kâmö ré tō némèè mwâyupèci	Na ki kuфу e na nô vèki népanöfö
	Déyabe	Ké viru mâ ké yu néé-é rö pèci adiminyitarative	Yè böři êfê yè népanöfö nô ré é pè bwiři vèki oyaři xé-fé ké viru au rö mwâyupèci. Gëve vi na mwâyupèci ré gëve yè viru rö-i cèki mâ waa au pèci né ké pè yexèvè ké viru i oyaři xe-ve. ⚠ Ki yèri i ka yu néé i rö pèci adiminyitarative na baři êfê na da e mâ na pâři ké yè da wii rha ka cuè vèki-ve.

Ké vâfâ i ké viru rô mwâyupèci liyié : **AFFELNET** mwâyupèci Liyié

Pâfâ mwâyupèci céfé pè pèwakè âvorimatike AFFELNET (na bafi êfê Ké viru pâfâ Oyañi vèñi NET) cèki kâvètövâ pâfâ pèci vèki ké yè viru radè mwâyupèci pè kariñi 3°. Pâfâ vi bafi ré tó apilikayiô-ré céfé kôiwaa pâfâ vi bafi i oyañi mâ népanôfô rô pèci AFFELNET mwâyupèci Liyié kôiwaa vi bafi i pâfâ kâmö ré tó némèè mwâyupèci.

Böñi nô bafee +

Pâfâ kaa cuè rô mwâ kaa kuñu âtèrina

Yè pâñi ké pèrivèa mwâ kaa kuñu âtèrina ré gèrè bafi vi nâi, cèki céfé tâwai, rô pèci né pâfâ vi bafi xé-ré néé na AFFELNET post-3°, aè pâfâ kaa cuè rô mwâ kaa kuñu âtèrina wè céfé tâñi na pâfâ mwâyupèci ré na vi nâi na oyañi xe-ve. Géve yè böñi a'yè-ré cèki géve tâwai na tâi kètôné ké viru rô léwé, böñi ké vâfâ xi-e mâ ké yu néé-ré rô-i cèki gèrè viru rô léwé. Yè èrèwaa yè-ve géve na kaniwi pèèmèèxa cèki géve vi xè mwâ xe-ve pwa rô mwâyupèci mâ géve vi vèñi jjiè.

Pâfâ ékañé ka da viru na êè :

- Oyañi ka mi xè pâfâ ékañé ka da viru na êè
- Vi a'pâgüñü ka da tó-akadémike
- Ké vi na tée vi a'pâgüñü xé-ré rô xè-ria né mââyöö i mwâyupèci

Vâfâ pèci 11

Pâfâ kâñ ré waa cèki mâ pè-i ru rô léwé :

AFFELNET mwâyupèci Liyié na waa cèki mâ pè bwiri e pâfâ oyañi kôiwaa pâfâ nô akadémike mâ kôiwaa pâfâ vi bafi ka bèrèé rhâmâ.

Ké viru i rha oyañi rô rha vi a'pâgüñü é waa kôiwaa **rha mââyöö** ré pè vè dö kâñ :

- Kètôné pâfâ vi bafi
- Kaa tó i oyañi
- Pâfâ pèci i oyañi tó mwâyupèci
- Vi a'pâgüñü ka baayé (Mwâyupèci pè kariñi 3e yénèrale, mwâyupèci pè kariñi prépa pro, SEGPA, ULIS, DIMA, ka da mi xè mwâyupèci.)
- Kôiwaa vitânéxâi i kâmö Kaavûu mwâyupèci
- Kôiwaa kètôné oyañi (ké wii pèii rô kañ-é, médikale, môñu xi-e, mââyöö, wèyè rô mwâyupèci ka da viru êè ré na kôiwaa).

Vèki pâfâ vi a'pâgüñü ka wii na léé tó mwâyupèci pè kaañu 2de GT ra rha wèyè tó mwâyupèci porovéyiônèle né pâfâ koéviyiô yè nâi kôiwaa pâfâ vi a'pâgüñü rô mwâyupèci ka ûñü (koéviyiô akadémike vèki pâfâ EE, koéviyiô xè névâ vèki mwâyupèci porovéyiônèle).

Ké viru rô mwâyupèci é pâñi ké waa tè wii e pâfâ oyañi **kôiwaa rha nô ré é pè vèrhaaxâ rô kômiyiô**.

Böfi vi a'pägüü wè céfé pè xé-ré kôiwaa kômiyô ka baayé ké yè viru rô mwâyupèci :

- **CAP Kâmô ka waatôrhûu pâra kâa wânii :**
Mwâyupèci Liyié Petro Attiti, Mwâyupèci Liyié Johanna Vakié (DDEC).
- **Mwâyupèci pè kaaru 2de Poroviyônèle Wakè né ké yè waatôrhûu pâra kâa wânii :** Mwâyupèci Liyié Petro Attiti.
- **Mwâyupèci pè kaaru 2de GT vèrî EE ké Waa vé dôwôô mâ Yèrè Deyine :** Mwâyupèci Liyié Jules Garnier.
- **Mwâyupèci pè kaaru 2de ka e ké kôiwaa (adaptée)² :**
Mwâyupèci Dô Kâmô.

Dèxâ ékafaé ka e au³ :

- **Mwâyupèci Juvénat :** Mwâyupèci Liyié Lapérouse, mwâyupèci Liyié Jules Garnier, mwâyupèci Liyié Blaise Payékaali (DDEC), mwâyupèci Liyié Dô Kâmô (ASEE). Pâra oyaï wè céfé rhaufu rô mwâyupèci Liyié Lapérouse.
- **In'dex Mèè névâ :** Mwâyupèci Liyié Atoaani Kéla.

CHAM⁴(Mwâyupèci ka e Kávètôvâ e pâra Pèèmèxa rô léwé) :

- **Mwâyupèci Liyié Blaise Payékaali :** na wii na Badminton, ké rhâmâ rô Vélo, Ké cuè rô yovaï, Golf, Surf, Judo, Voile.
- **Mwâyupèci Liyié Kau Numéa :** na wii rô-i ké kôyô vi Paa, ké ûû (Ékafaé Oyiéania Tánèwèl), judo, handball i ba bwè mâ rugby.
- **Mwâyupèci Liyié La Pérouse :** Baseball, Escalade, Escrime, Tennis rô taapèrè, ké rhâi befedâ, Squash, Voile.

Pâra vi kôyô ka da dô kâa⁵ (pâra vi kôyô baayé mâ) :

- **Mwâyupèci Liyié Jules Garnier :** Vi kôyô Balô, Athlétisme, Rugby.
- **Mwâyupèci Liyié Michel Rocard (Pwâbuuti) :** Voile
- **Mwâyupèci Liyié Dô Kâmô :** Vi kôyô Balô (pâra Bwè mâ pâra Wi).
- **Mwâyupèci Liyié Anova :** Vi kôyô Balô (Mâ tôrhûu e vèrî mwâyupèci liyîé-ré).

Vèki böfi nô bafee, mâ tôrhûu vèrî mwâyupèci xe-ve ra tô pwaña mwâyupèci liyîé ré gève baï vi na i cèki gève tâwai pâra mââyôô xi-e ki gève baï viru rô léwé (pèci/vi tèvè). Pâra vi baï i pâra oyaï ré é pè xé-ré na pè vè dô kâa na mwâyupèci ré na tô-i na oyaï xe-ve mâ na waa cèki viru vèrî Afflnet.

² Nédô ré é tôrhûu e tèvè wakè xé-ré vèki pâra oyaï ka baï wakè àe ka da tâwai e ré kâvétôvâ vèki mwâyupèci 2de GT.

³ Pèwakè ka é waa vèki pâra oyaï ré é pè bwîî-ré kôiwaa wakè xé-ré mâ vi baï xé-ré ké yè pè yexèvè pâra vi'apägüü xé-ré ré yè mâ waa ké céfé pwa rô pâra nêrè ka kau.

Na viru kètônè ké tôrhûu pâfa vi baï né ké viru (vèrî ra ké yèrî mââyôô), yè pè vè dô kâa rha vi baï i oyaï ka kôiwaa pâfa vi baï xi-e.

⚠ → Na da pâri ké mi tèvè rô pèci ré é wè yu néé-ré rô-i na ki wè viru na oyaï rô léwé rha mwâyupèci. Böfi, na ki yèrî néé-i rô pèci adiminyitarative na baï éfè gè da tâwai kâa ré gè baï mâ é pâri ké waa vé rai ka cuè i.

Pâra nô pè yexèvè ké viru :

Mwâyupèci na éfèvèa yè oyaï ké yexèvè pâra nô né ké viru radè pâra wakè né Diplôme National né Brevet (DNB) rô maredi 12 dèyâbe.

Ké yu néé-ré vèki ké yè viru rô mwâyupèci

Na kimâ wètâwai ké viru i oyaï rô mwâyupèci, gève böfi yè vi na ka yu néé bèrèé oyaï xe-ve rô mwâyupèci xi-e ka dôwôô.

→ Vèrî ké pè mâmâ yè pâra népanôfô pâra wakè vèki ké yè yu néé pâra oyaï mi xè **porovâi xè Mèè névâ mâ pâra Néyi**, wè pâra kâmô kaavûu pâra mwâyupèci ré yè waa, mâ pâra kâmô kaavûu rha pâra mwâyupèci liyîé na ki céfé mi tèvè rha nédô rô mwâyupèci ka viru⁶.

⚠ → Vèki pâra népanôfô xè Porovâi xè Bee névâ, é yè yu bèrèé néé oyaï xe-ve tè vi na mwâyupèci ré na viru rô-i kôiwaa pâra nô ré yè éfè yè-ve.

⁴ Vèki pâra oyaï ka waa vi kôyô « ka dô e kaîô-ré vèki vi kôyô » yè nâa pâra pèèmèxa yè-ré cèki céfé pâri ké waa pâra vi kôyô tè kôiwaa pâra vi a'pägüü xé-ré rô mwâyupèci.

⁵ Vèki pâra oyaï ka e kaîô-ré vèki ké waa pâra vi kôyô.

⁶ Kôiwaa nô i Viyi rekîtèrè xè nédâa 6 yuîé 2016 mâ kôiwaa nô né ké yè pè bwîî ka e vèki-ré rô Kalédôni.

Ké viru rö mwâyupèci yénérale mâ mwâyupèci tèkinoloyike (2de GT)

Tö mwâyupèci yénérale mâ mwâyupèci tèkinoloyike, pâfâ oyaïi céfé kôiwaa rha vi a'pâgürü ka yénérale ka virü vèki-fé vèa àè céfé yè na bafee pâfâ vi baïi xé-ré* vèki pâfâ Vi a'pâgürü ka é Rhî waa e (EE).

Pâfâ EE-ré céfé waa cèki pâfâ oyaïi céfé törhûu kétóné böfi vi a'pâgürü ka dôwöö ra waa cèki céfé tâwai e kétóné böfi vi a'pâgürü.

△ → Pâfâ EE é törhûu-fé rö AFFELNET cèki gèré törhûu pâfâ nô. Na ki gèré pè bwîfi rha EE na da yè waa cèki gèré viru rö rha mwâyupèci 1re.

Pèci vèki névâ tö Kalédöni « Radè mwâyupèci pè kariïi 3e » na pèrivéa kétóné pâfâ EE mâ na pè bwîfi-fé kôiwaa pâfâ mwâyupèci.

* Vi baïi : Vi baïi i népanöörö na da tö au yè ma törhûu-vi mâ na da pè tôi-ré.

Pâfâ vi a'pâgürü ka é rhî waa e

Les enseignements d'explorations (EE)

Rhau pâfâ EE céfé da tö pâfâ mwâyupèci liyié. Böfi né-fé céfé da pôfô céfé böfi da pâfi ké a'cèi rhau pâfâ oyaïi ré èrèwaa.

Wè pâfâ EE « ré é pè bwîfi-fé » ré é pè pâfâ oyaïi tè wii-fé kôiwaa (wakè xé-fé ka e). Böfi wè céfé pè bwîfi kôiwaa rha pèci ré é törhûu e rö kômiyiô (törhûu pâfâ pèci 9-10).

Ké viru rö mwâyupèci pè kaafu **2de GT ré é a'yè ka é wii e** : Pâfâ oyaïi ré vi rua na mwâyupèci pè kaafu **2de GT** céfé pâfi ké kôiwaa, vèfi târi, rha vi a'pâgürü rö **mwâyupèci xi-e ka é wii e** na ki èrèwaa baayè. Pâfâ ékafaé ré é wii i pâfâ mwâyupèci liyié céfé kôiwaa mwâyupèci i oyaïi.

Oyaïi ré baïi kôiwaa pâfâ vi a'pâgürü ré é rhî waa e ré é da vi wii-fé tö mwâyupèci liyié xi-e na e vèki-e rai böfi oyaïi.

KÖIWAA BACCALAUREATS 2021

△ → Xinâ wè é toa törhûu e tëè kétóné baccalauréat 2021 mâ na yè waa cèki kâvétövâ pâfâ vi a'pâgürü rö mwâyupèci liyié.

Na ki céfé viru na pâfâ oyaïi rö mwâyupèci rèi nédö 2019, mwâyupèci seconde na yè da gè vè kau àè na yè waa cèki bè na pâfâ ké törhûu mâ cèki cùe e na wakè kôiwaa baccalauréat 2021 :

- Na yè mâ wii na rha pèci numérique rèi ka rhavûu nédö cèki céfé tâwai na pâfâ oyaïi céfé tö wè rö français mâ rö mathématiques.

- É yè mâ nââbé pâ â oya i vidü rèi rha nédö cèki tâwai e ké yu mâ ké tëvè.

- Na mâ wii na 54 pèemèèxaa pè nââbé ké yè pè bwi i ka e cèki mâ kôiwaa pâ â oya i vidü pwa rö mwâyupèci 1re.

Rèi cèréé ké viru rö mwâyupèci rèi nédö 2020, vèki pâfâ oyaïi ré yè mâ kôiwaa **wèyè ka générale**, gève yè kâvétövâ mi xè mwâyupèci 1re rha baccalauréat **ka é kâvétövâ tëè**.

→ Gève pâfi ké törhûu pâfâ nô-a rö yite i ministère xè l'Éducation nationale : <http://www.education.gouv.fr/>

→ Vi na ka törhûu tâyè yite i l'Onisep : <http://www.onisep.fr>

Rha oyaŕi ré baŕi kôiwaa rha EE ré na nââ yè rha mwâyupèci ré na da mi xè-i (ka da tó léwé), na yè yu baayè rha pèci ré yè mâ tórhûû êê kôiwaa nô ré tó léwé (tórhûû pèci 9).

É da vi wii böŕi EE : Création culture désign (mwâyupèci Jules Garnier), EPS (mwâyupèci Jules Garnier) böŕi Sciences né ingénieur + Création mâ innovation Technologique (mwâyupèci Jules Garnier), Ecologie Agronomie Territoire Développement Durable (mwâyupèci Michel Rocard)

→ **Pâŕâ oyaŕi céfé pâŕi ké nââ kariŕi 3 vi baŕi vèki-ré. É êŕé yè-ré êŕé na e ké nââ rô léé pâŕâ vi baŕi xé-ré, vi baŕi ka é da vi wii xè mwâyupèci liyíé tó pwaŕa cèki pâŕi ké viru e na oyaŕi xe-ve.**

Na ki mâ da pè oyaŕi xe-ve kôiwaa pâŕâ vi baŕi xi-e, gevè yè böŕi a'yè CIO cèki mâ tórhûû bèŕéé kètôné pèci xi-e.

Pâŕâ ékaŕaé eropéène Les sections européennes

Yè da viru vèŕi AFFELNET rô Ékaŕaé eropéène aè tó rô mwâyupèci pè kaafu 2de GT. Pâŕâ vièŕewaa ké yè viru rô ékaŕaé eropéène na kâvètôvâ-ŕé na mwâyupèci liyíé ré cèi. Mâ tórhûû vèŕi mwâyupèci kolèyi xe-ve ra mwâyupèci ré na baŕi viru rô-i.

Böŕi nô baŕee +

Ké èŕewaa pèci néé-é na dérogayîô vèki ké yè viru rô mwâyupèci pè kaafu 2de GT tó mwâyupèci liyíé pùbilike.

Ké èŕewaa pèci né dérogayîô i rha oyaŕi ré mi xè mwâyupèci kolèyi xi-e na da kôiwaa ékaŕaé i mwâyupèci liyíé ré é tórhûû e kôiwaa ké pâŕi ké a'cèi pâŕâ oyaŕi rô léwé mwâyupèci.

Rhau pâŕâ vi èŕewaa é tórhûû-ŕé kôiwaa ké dô kââ xé-ŕé :

- Oyaŕi ka pèii rô ékaŕaé kaŕô ;
- Oyaŕi ka é waatórhûû-é wè na pèii ;
- Pâŕâ oyaŕi ka buriyíé kôiwaa môŕu xé-ŕé ;
- Pâŕâ oyaŕi ré na wè tó mwâyupèci ré na baŕi viru rô-i na pâdii-e mâ béèŕi-e ;
- Pâŕâ oyaŕi ré mwâ i pâŕâ kâmö ré waatórhûû-ŕé na tó wè ubwa vèŕi mwâyupèci ré céfé baŕi
- Oyaŕi ré yè kôiwaa rha wèyè ka da viru na êê vèŕi böŕi.

Pè a'vènéxâi : Pâŕâ népanôŕô céfé pâŕi ké yu rha pèci né dérogayîô yè mwâyupèci xi-e tó pwaŕa, vèki pâŕâ kââ ré na tânéxâi. Tó ékaŕaé-ŕé, na yè yèŕi rha kââ ka e ré yè nââ yè-é.

Céfé yu pâŕâ ké tórhûû-ŕé na népanôŕô rô pèci né dérogayîô ré na nââ na mwâyupèci ré na mâ tórhûû e pâŕâ pèci-ré cèki nââ vitânéxâi xi-e rô-i. É pâŕi ké nââ ka pôŕô vitânéxâi vèki rha vi baŕi ka viru.

△ → Rhau pâŕâ vi èŕewaa né dérogayîô ka é yu na e rô-i na da baŕi êŕé gè viru rô mwâyupèci ré gè baŕi. É mâ tórhûû e kôiwaa pâŕâ ka cuè ka wè tó radè ké viru pâŕâ oyaŕi tó pwaŕa.

Ké viru rö ékaŋaé mwâyupèci porovéyiônèle (Voie professionnelle)

Tö mwâyupèci porovéyiônèle na da wii na ké vi wii.

Vèki ké yè waa cèki céfé tâwai e pâfâ mwâyupèci mâ pâfâ vi a'pâgürü é böfi kâvètövâ rèi vaŋui yüie pâfâ kaa vi tëvè mâ **pâfâ nédaa ré é nââ të Cîi-e pâfâ Mèömwâ** vèki ké yè kâvètövâ ké viru e i pâfâ oyaŋi.

Na mâ wii baŋee pâfâ olè-wakè ré é waa rèi rha nédaa ré é mâ nââ yè pâfâ oyaŋi ré baŋi tërhûu kétôné rha mwâyupèci porovéyiônèle mâ ké tërhûu e pâfâ vi baŋi xé-ré vèki kòré. Vi na ka tërhûu rö pwaŋa mwâyupèci kolèyi xe-ve.

Na wii böfi mwâyupèci ré pè pâfâ oyaŋi kôiwaa pâfâ mââyöô (vi tëvè, yu pâfâ pèci). Mâ tërhûu rö pèci (tèrhûu pâfâ pèci 9-10).

△ → **Na e ké mâ yu kariŋi 3 vi baŋi ké viru rö rha mwâyupèci cèki e ké yè viru rö rha ra pâfâ wéyè ré gèré baŋi pè bwiri. Rha vi baŋi mi xè kavuè ékaŋaé 4 ré kôiwaa mwâyupèci pè kaaŋu 2de yénérike xè mwâyupèci liyié rö pwaŋa na pâŋi na ki mâ tânéxâi ké vi na mwâyupèci GT. Böfi vi baŋi-ré na waa cèki pâŋi ké viru i oyaŋi.**

Kôiwaa pâfâ pèci i ké viru i oyaŋi xe-ve, ré é mâ tâwai rèi pâröŋö mâ kaaŋu 12 nédaa rèi dèyâbe, na wii kariŋi 3 kétôné ré gèré tërhûu vèâ :

- **Yè pè xi-e :** É yè yu bèféé rö pèci adiminyitarative tö mwâyupèci liyié porovéyiônèle ka a'cèi xi-e. Na ki gèré da tërhûu e nédaa ré gèré yè nââ pâfâ pèci xé-ré yè böfi pâŋi ké nââ yè dexâ oyaŋi ka yu néé-é baŋee rö pèci ka virü vèŋi oyaŋi xe-ve.
- **Na tö pèci ka virü :** É pâŋi ké a'yè rèi varui dèyâbe na ki wii rha ka cuè rö mwâyupèci liyié porovéyiônèle ka cîi-e na ki wii dexâ oyaŋi ré viö tëè. Tânéxâi ké yè nââ pâfâ pè a'yè-ve. Ké e vèki-ré : rha oyaŋi ré tö pèci ka virü é da pè xi-e rö léwé mwâyupèci.
- **Na yèri kòré na viru rö-i :** A'yè bèféé mwâyupèci i oyaŋi xe-ve. Na yè mâ wii rha vi tëvè ré yè mâ nââ yè-ve na ki wii na pâfâ vi baŋi ka dówö vèki pâfâ vi a'pâgürü ré na wii pâfâ ka cuè rö-i mâ vi na pè kaaŋu ké a'yè pâfâ oyaŋi vèki ké yè viru. Pâfâ pèci mi xè pè kaaŋu 2de pè a'yè é mâ tâwai rèi maredi 19 dèyâbe. Na ki cowa na pè kaaŋu 2de pè a'yè, böfi na ki dè mâ yèri kòré oyaŋi na viru rö-i, na mâ a'yè-é na mwâyupèci kolèyi xi-e mâ yè pâŋi ké yu pâfâ vi baŋi ka dówö vèki komiyiô baayé ké yè viru rèi varui vévirié.

Böri nô baŕee +

Pâra vi baŕi vèki vi a'pâgürü

Radè mwâyupèci pè kariŕi 3e, é pâri ké kôiwaa rha vi a'pâgürü tè **tôxafa mââyöo i rha oyaŕi ka a'pâgürü, na ki gëve pâröro mâ kani 15 nédö rö mâ na ki gëve wê tö mwâyupèci pwa rö mwâyupèci pè kariŕi 3e.**

Pèci né ké a'pâgürü wè rha pèci vèki ké wakè, oyaŕi wè na wè da tö xè-ria né mââyöo i mwâyupèci !

Ké kôiwaa vi a'pâgürü-ré na baŕi êŕê gerè tö mwâyupèci tö Ka waa Vi a'pâgürü i pâŕâ Oyaŕi ka a'pâgürü (néé-é na CFA) mâ pâŕâ nédaa rö mwâ ka wakè.

É yè, rhavûu rèi pè kaafu 2e gowé nédö, ké méyè rha mwâ ka wakè ré kôiwaa vi a'pâgürü-ré mâ wakè ré gerè baŕi waa.

Gëve pâri ké a'yè CFA ra kaa tö ka vi a'pâgürü 7 cèki gëve yè pwayèŕi pâŕâ nô rö vi a'pâgürü ré gëve baŕi kôiwaa mâ ké yè pè rha pèci ré céfé tö léwé na pâŕâ mwâ ka wakè ré pâri ké yè cèi oyaŕi xe-ve, na pâri ké nââbè-ve ké yè mèyè rha pèci vèki vi a'pâgürü.

Na kâvètövâ na CFA pâŕâ nédaa ka é cï méömwâ mâ pâŕâ vikàvèai ka vi êŕê pâŕâ nô rèi pâŕâ nédö-vi.

Na ki mâ wè yu rö pèci né vi a'pâgürü vèŕi kâmö kaavûu wakè, na böŕi nââyè CFA cèki yu néé oyaŕi xe-ve rö-i.

Na da wii ké viru vèŕi AFFELNET rö CFA aè na pâri, ké mâ nââyè, ké yu rö pèci né vi tèvè mâ pèci AFFELNET baayè mwâyupèci pè kariŕi 3e rha vi baŕi rö vi a'pâgürü.

Vèki ké nââbè-ve rö pâŕâ wakè xe-ve, a'yè kâmö ka psychologue mi xè léducation nationale tö mwâyupèci kolèyi na CIO tö Numéa vèŕi pâŕâ mwâ xi-e⁸.

⁷ Point Apprentissage - 14, rue de Verdun - BP M3
- 98800 Nouméa, Tél : 24.69.49 - <http://www.apprentissage.nc>

⁸ Koné, Poindimié, La Foa, Lifou

AFFELNET MÂ PÂRÂ ÉKAŕAÉ KA DA VIRÛ NA ÊÊ :

Oyaŕi ka mi xè rha ékaŕaé ka da virû na êê

Rha komiyîô akadémike na tôrhûu pâŕâ vi èrèwaa ka baayè mi xè pâŕâ oyaŕi ka pèi, kôiwaa môŕu xé-fé, ké pèi xé-fé na pè tôi-fé ké céfé tôrhûu baayè pèci xé-fé **rö mwâyupèci porovéyîônèle rö.**

Na wii rha pèci ka da virû ré céfé yè kâvètövâ na pâŕâ népanöŕö vèŕi pâŕâ kâmö ka tö léwé mwâyupèci mâ pâŕâ kâmö ka waatôrhûu kaŕö mâ môŕu xè mwâyupèci i oyaŕi.

Na nââyè pâŕâ pèci na mwâyupèci i oyaŕi, ré céfé yu rö-i na pâŕâ népanöŕö mâ na kâyâi na Kaavûu mwâyupèci i oyaŕi yè Viji-Rèkitora

Vi a'pâgürü ka da tö léwé-akadémike (hors-académie)

Vèki ké yè vi na mwâyupèci rö dèxâ akadémi, na virû na ki mâ vi ra na ki mâ pè bwiiŕi rha vi a'pâgürü ka da virû na êê, gëve yè êŕê yè mwâyupèci xe-ve ré yè a'yè akadémi ka a'cèi cèki mâ tâwai pâŕâ nédaa mâ pâŕâ mââyöo né ké yè viru rö-i.

Waatôrhûu, tö kôŕé pâŕâ nédaa i böŕi akadémi na pè tôi-ré ké yè waa pâŕâ wakè-ré rèi pâŕâ varui avirili/mèi. Gëve pâri ké tôrhûu böŕi nô rö yite www.ac-noumea.nc.

Ké vi na tèvè vi a'pâgürü xé-ré rö xé-ria né mââyöo i mwâyupèci

Na cï-e yè pâŕâ ba dowâ ré pâŕöŕö mâ kani mâ rhaaxâ 16 nédö xé-fé pwa rö rha kâmö mâ kani 25 nédö xé-fé ké vi na tèvè mwâyupèci xé-fé, ka yèŕi pèci porovéyîônèle xé-fé ré baŕi a'pâgürü tèvè rö rha mwâyupèci.

Pèci vèki ké yè vi na tèvè vi a'pâgürü ka baayè vèki ké yè viru rö mwâyupèci rèi nédö 2018 na yè waa bèféé na Mwâ ka pè Nô mâ ka Pè bwiiŕi ka e (néé-é na CIO) cèki tôrhûu e pèci-ré na SAIO xè Viji-Rèkitora tö ké yè kâvètövâ e pâŕâ mââyöo vèki ké yè viru e rö AFFELNET.

RHA WÉ... PÂRÂ KAVÉE
RHA WÉ... PÂRÂ KAVÉE

Pè nââbé-ve ké yè pwayèri pâfâ nô :

Centre d'Information et d'Orientation à Nouméa

10, rue Georges Baudoux
BP 500 - 98845 Nouméa
Tél. : 26 61 66
<http://cio.ac-noumea.nc>
Email : cio@ac-noumea.nc

Sans Rendez-vous :

- Du lundi au jeudi de 8h à 11h30 et de 12h30 à 16h.
- Et le vendredi de 12h30 à 16h.
- Pendant les vacances scolaires de 8h à 11h et de 12h à 15h.
- Fermeture annuelle (dates à consulter sur www.ac-noumea.nc)

<http://cio.ac-noumea.nc>

Vice-Rectorat de la Nouvelle-Calédonie

www.ac-noumea.nc
Immeuble Flize - 1, avenue des frères Carcopino
BP G4 - 98848 Nouméa CEDEX
Tél. : 26 61 00 - Fax : 27 30 48

<http://www.ac-noumea.nc>

Le site de l'ONISEP :

<http://www.onisep.fr>

Sur Rendez-vous :

Antenne de La Foa

Au collège public de La Foa
Tél. : 44 33 04
Email : cio.lafoa@ac-noumea.nc

Antenne de Poindimié

Au lycée de Poindimié
Tél. : 42 32 01
Email : cio.poindimie@ac-noumea.nc

Antenne de Koné

Au collège de Koné
Tél. : 47 37 99
Email : cio.kone@ac-noumea.nc

Antenne des Iles

Au lycée des îles à Wé, à Lifou
Tél. : 45 18 90
Email : cio.iles@ac-noumea.nc

Académie des Langues Kanak

29, rue Georges Clémenceau
BP 274 - 98845 Nouméa CEDEX
Tél. : 28 60 15 - Fax : 28 60 35

<http://www.alk.gouv.nc>

Ké rhiâgürü e ké pè bwiri ka e vèki-ré mâ ké viru rö mwâyupèci wè rha kââ ka dö kââ !

Pèci-a na nââ yè pâfâ pevaa mâ nyanya pâfâ kââ ka dö kââ vèki ké yè rhiâgürü e. Na yè da dö kââ mâ na ki céfé da pâri ké vâfâ na rhaû pâfâ pevaa mâ nyanya rö névâ.

Ké pèrivèa e rö kavùè mêtèa' dönèvâ né a'cèi yè bwêêpè-ré.

Na ki da waa wakè né ké pugèwè rö pâfâ mêtèa' dönèvâ na Akadémi i pâfâ Mêtèa' Dönèvâ, böri pèci-a céfé yè da pâri ké vâfâ-é mâ na rhaû pâfâ kââmö wânii ; gèvé böri baïi èi vè kau bafee yè kââmö kaavûu mwâ-ré néé-é na Weniko Ihage, vèri wakè i pâfâ kââmö tö akadémi ré pugèwè rö pâfâ mêtèa' dönèvâ pèci-a wè na yè tö rha kââ ka dôwöo aè na ûru bafee rha wakè ka é baïi pèmöru-é wè mörö vèki névâ rö Kalédöni.